

AGENDERING ALS POLITIEK INSTRUMENT WERKWIJZE RAADSCOMMISSIES EN LTA

Aanleiding

Op 19 maart jongstleden zijn de raad en het college bij elkaar gekomen tijdens een gezamenlijke atelierbijeenkomst om te praten over de onderlinge verhoudingen en het functioneren van de lokale democratie. Binnen deze discussie was het centrale thema het politiseren van de politiek/bestuurlijke agenda. Deze nota is een poging tot een bondige neerslag van de bevindingen van die middag in een aantal aanbevelingen. Centraal binnen deze aanbevelingen staat de gedachte dat het laatste jaar van de huidige raadsperiode gebruikt kan worden om ervaring op te doen met de voorgestelde werkwijze. Waar nodig kan deze worden aangepast. Uiteindelijk is het van belang om een nieuwe raad en een nieuw college in maart 2010 voordeel te kunnen laten doen met onze ervaringen en zo de resultaten van deze raad te borgen voor de toekomst. Een drietal punten zullen verder worden uitgediept, te weten het politiseren van de LTA, het versterken van het agendaoverleg tussen commissievoorzitter en wethouder en het voornemen van het college tot het in bepaalde gevallen werken met een consultatiedocument.

Het politiseren van de LTA

De centrale gedachten binnen dit streven is de noodzaak tot een politiek overleg over de politieke kalender, oftewel de LTA. De LTA is op dit moment een bestuurlijk gegeven, een planningsinstrument dat nauwelijks politiek wordt benut. Het wordt gebruikt om voor de korte tot middellange termijn de planning van commissievergaderingen voor te bereiden, maar wordt nauwelijks door fracties benut om politiek te bedrijven. Raadsleden kunnen bovendien zelf zaken agenderen, maar dit gebeurt slechts mondjesmaat. De insteek is om hier verandering in aan te brengen. Fracties kunnen hun eigen prioriteiten aangeven, ze kunnen langer van tevoren aangeven hoe en wanneer ze onderwerpen willen bespreken, en ze kunnen aan het college meegeven over welke thema's een opiniërende dan wel besluitvormende discussie gewenst is.

Om dit te organiseren is het noodzakelijk de bespreking van de LTA eens per maand tijdens het presidium een nadrukkelijker plaats te geven. De LTA wordt nu wekelijks besproken, maar wordt zelden echt inhoudelijk en politiek goed doorgenomen. Het voorstel is om dit vanaf komende maand eens per maand (bijvoorbeeld het eerste presidium na de raad) te doen. Fracties dienen de LTA dan de maandag daarvoor nadrukkelijk een discussiepunt te maken tijdens hun fractievergadering. Fracties kunnen zichzelf dan de vraag stellen welke onderwerpen politieke prioriteit hebben, hoe en wanneer ze behandeld moeten worden en of een opiniërende of kaderstellende discussie gewenst is (en zo ja, op welke onderdelen). Dit alles kan dan maandelijks in het presidium worden besproken en in onderling overleg worden vastgesteld. De LTA voor bespreking in de fracties kan door de griffie worden voorbereid en verzonden voorafgaand aan het maandelijks overleg.

Het verstevigen van het agendaoverleg tussen commissievoorzitter en wethouder

De volgende stap in het proces van het politiseren van de agenda is het opstellen van een agenda voor de commissievergaderingen door commissievoorzitters. Op dit moment is de stroom van stukken vanuit het college sterk leidend in de opzet van de agenda. Commissievoorzitters stellen, in samenspraak met commissiegriffiers, een agenda op. Het resultaat van het bovengenoemde maandelijks LTA-overleg tijdens het presidium moet echter zijn dat het presidium duidelijk aangeeft waar de prioriteiten liggen voor de raad. Op basis van deze informatie, en eigen inschattingsvermogen, is het vervolgens aan commissievoorzitters om veel sterker te streven naar een politieke agenda voor de commissie.

In de nieuwe situatie overlegt de commissievoorzitter, ondersteund door de commissiegriffier, periodiek met de relevante wethouder over de LTA en de komende commissievergaderingen. De

commissievoorzitter stelt vervolgens maandelijks de agenda op voor de commissievergadering. De agenda wordt nadrukkelijk opgesteld aan de hand van een tweetal zaken. Enerzijds zijn er de politieke wensen van het presidium. Deze zijn leidend in de agendering. Anderzijds is er de stukkenstroom vanuit het college. De insteek van de commissievoorzitter is om de stukkenstroom vanuit het college zo te agenderen dat ruimte ontstaat voor de politieke wensen van het presidium. Indien een wethouder niet kan voldoen aan de wensen van het presidium wordt dit gerapporteerd aan het presidium en worden deze afwijkingen gemeld tijdens de bespreking van de LTA in de commissievergadering. Hierover kan dan in de openbaarheid worden gesproken.

Het overleg tussen commissievoorzitter en wethouder kan, evenals het maandelijks LTA-overleg van fracties en presidium, worden ondersteund door de griffie. Het is van groot belang dat de agenda's tijdens bepaalde maanden niet overvol raken, en dat wordt gestreefd naar een spreiding in tijd van belangrijke onderwerpen. De griffie kan dit voorbereiden en vervolgens voorleggen aan de commissievoorzitters en het presidium voor instemming.

Het consultatiedocument

Het college heeft aangegeven in bepaalde gevallen te willen werken met een zogenaamd 'consultatiedocument'. De raad heeft benadrukt dat het hier niet om weer een nieuw instrument moet gaan (in feite is sprake van een vorm van startnotitie, een instrument dat al bestaat), en dat het geen depolitisierend instrument moet zijn. De gedachte achter dit document kan in de praktijk echter van meerwaarde zijn. Het voorstel is om verder aan het college te laten om de verdere uitwerking ter hand te nemen. Een belangrijk aspect van het politiseren van de LTA is echter dat fracties ook zélf veel sterker na gaan denken over wat voor onderwerpen ze een kaderstellend debat zouden willen voeren of een ander voortraject (bijvoorbeeld een expertmeeting of een hoorzitting) voorafgaand aan de besluitvorming willen inlassen. Het is dus aan het presidium om de verdere voortgang van dit traject met de burgemeester te bespreken en te komen tot voorstellen.

Meer dan alleen een politieke LTA

Naast de LTA is het van belang dat fracties kritisch kijken naar de stukkenstroom in de vorm van collegebrieven die vrijwel dagelijks worden verzonden. Deze bieden een bijkomend aanknopingspunt voor agendering naast de LTA. Collegebrieven kunnen reden zijn voor een directe agendering van het onderwerp in de commissie dan wel de raad, maar kunnen ook aanleiding zijn om een onderwerp toe te voegen aan de LTA en als raad wensen te uiten over de behandelingsvorm. Het voorstel is dat fracties deze (en andere) informatiebronnen meenemen in hun maandelijks bespreking en als toevoeging op de LTA beschouwen in het maandelijks presidiumoverleg met betrekking tot de planning.

Tot slot

Evaluatie van bovengenoemde maatregelen kan op reguliere basis plaatsvinden via het fractie- en het commissievoorzittersoverleg, eventueel tijdens het driemaandijks overleg tussen beide gremia. Het eveneens op 19 maart besproken thema van de noodzaak om ook tijdens de nieuwe raadsperiode over goede commissievoorzitters te beschikken, en de noodzaak tot scholing voor deze functie, zal in verder detail worden uitgewerkt in de aanloop naar de verkiezingen en de installatie van de nieuwe raad in maart 2010. Voorstellen hiervoor zullen door de griffie worden voorbereid en worden voorgelegd als onderdeel van het overdrachtsdocument ten behoeve van de nieuwe raad dat voor vierjaarlijks voorafgaand aan de verkiezingen wordt opgesteld.